Se vorbeşte mult în această lucrare despre „contrasens“, despre contrasensuri uneori creatoare, care au contribuit la progresul gândirii, dar şi despre contrasensuri care nu produc decât eroare şi confuzie, aşa ca acelea datorate anumitor susţinători ai psihologiei istorice. Prezentăm în lucrarea aceasta câteva aplicaţii la texte filosofice ale unei metode de interpretare, care rezidă în a le reaşeza în contextul învăţământului şi al vieţii specifice şcolilor filosofice. Pe lângă minuţioasele studii consacrate unor termeni filosofici importanţi, se mai regăsesc în volumul de faţă şi câteva contribuţii generale, pe bună dreptate devenite celebre, dedicate secţiunilor filosofiei, organizării învăţământului din şcolile filosofice, repartizării disciplinelor şi, nu în ultimul rând, figurii înţeleptului.

Cercetările lui Pierre Hadot se referă, mai întâi, la raporturile dintre elenism şi creştinism, apoi la mistica neoplatoniciană şi la filosofia din epoca elenistică şi, în fine, se preocupă cu descrierea filosofiei ca fenomen spiritual.

ISBN 978-606-8840-00-0

www.editurasfnectarie.ro

STUDII DE FILOSOFIE ANTICĂ

PIERRE HADOT

SF. NECTARIE

PIERRE HADOT

STUDII DE FILOSOFIE ANTICĂ

SF. NECTARIE

Pierre Hadot

STUDII DE FILOSOFIE ANTICĂ

Pierre Hadot

STUDII DE FILOSOFIE ANTICĂ

Traducere din limba franceză de
Pr. dr. CONSTANTIN JINGA
îngrijirea critică a ediției de
Conf. univ. dr. CLAUDIU MESAROŞ

Imaginea copertei: Filosofi din Antichitate
(frescă de la Marea Meteoră, Grecia),
în fundal, coloană ionică (acuarelă de Cristiana Radu)

Concepție grafică: Baroque Books & Arts®

Lector: Pr. Dan Pavel

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
HADOT, PIERRE
Studii de filosofie antică / Pierre Hadot ;
trad.: Constantin Jinga. - Arad : Editura Sfântul Nectarie, 2016
Conține bibliografie
ISBN 978-606-8840-00-0
I. Jinga, Constantin (trad.)
14(100)

CUVÂNT-ÎNAINTE

Datorez cele mai vii mulţumiri lui Michel Tardieu, care în jurul anului 1988 m-a îndemnat să-mi adun articolele dispersate la vremea aceea prin diverse reviste și publicaţii, precum și lui N. D. Sed, directorul casei de editură Cerf, care a primit cu entuziasm această sugestie. La drept vorbind, o asemenea întreprindere era dificil de realizat. Care putea fi metoda cea mai bună de a publica o producţie cu un conţinut întins pe aproape cincizeci de ani, cuprinzând subiecte de la Heraclit până la Wittgenstein și Foucault, trecând prin Alain, Marsilio Ficino sau Nietzsche? Util a părut atunci să regrupăm toate aceste texte în volume diferite, organizate tematic. Așa am ajuns să public – ca să dau doar un exemplu – la Editura Cerf, în colecţia *Les Écrits de Plotin*, pe care o coordonez, o antologie consacrată lucrărilor mele referitoare la raporturile dintre mit și mistică la Plotin. Momentan, datorită amabilităţii și înaltei competenţe a lui A.-Ph. Segonds, acesta este primul volum publicat, dedicat unor studii generale asupra filosofiei antice. Găsim în aceste pagini expuneri despre rolul exegezei în procesul de învăţământ, despre genurile literare ale dialecticii și retoricii. Unele articole vorbesc despre modul cum, încercând o interpretare a operelor filosofice, am ajuns să propun o concepţie despre filosofie ca mod de viaţă.

Îmi exprim sentimentele de sinceră recunoștinţă faţă de colega și prietena mea bună, Jannie Carlier, care a revizuit aceste

texte cu migală și atenţie, ajutând la evitarea unor erori. Din toată inima trebuie să-i mulţumesc și lui S. Noica, pentru a-și fi asumat ingrata sarcină de a pregăti manuscrisul în vederea editării.

Faptul de a-ţi antologa articolele este un îndemn la smerenie. Adeseori se întâmplă să descoperim că am căzut noi înșine în greșeli pe care le reproșăm altora. În cazul meu, lucrul acesta s-a întâmplat îndeosebi cu studiul „Era Marcus Aurelius opioman?“: cuvenitele corecturi pe care am fost nevoit să le introduc pe alocuri apar, în text sau la notele de subsol, între paranteze drepte.

Afecţiunea pe care mi-au oferit-o toţi cei ce, de aproape sau de departe, au colaborat la realizarea acestei lucrări, m-a mișcat profund. Îmi exprim faţă de ei întreaga mea recunoștinţă.

P. Hadot

Mulţumim tuturor editurilor și revistelor care și-au dat cu generozitate acordul în vederea reeditării textelor publicate iniţial de către dânșii. Referinţele în acest sens sunt consemnate la începutul notelor din cadrul fiecărui articol.

CUPRINS